

Szerkesztőség: KIRCHNER E.-féle
könyvnyomdai műintézet, Versecz

Előfizetési díj: egész évre
helyben 6 korona.

Előfizetési díj: egész évre
vidéken 7 korona.

Egyes szám ára 12 fillér

DÉLVIDÉK

Kiadó-hivatal: KIRCHNER E.-féle
könyvnyomdai műintézet, Versecz

Hirdetési díj: petítoronként
12 fillér. Nyilvánterben egy
sor 20 fillér.

Hirdetések elfogadhatnak
minden hirdetési irodában

Előbb: „DÉLVIDÉKI NEMZETÖR“

A „VERSECZI MAGYAR KÖZMŰVELŐDÉSI EGYESÜLET“ HIVATALOS KÖZLÖNYE

Romlik a gyerekek.

Versecz aug. 24.

Lépen-nyomon hallatszik a panasz, hogy a gyerekek... hja, a gyerekek ugyan csak elromlottak a háború folyamán. Lépen-nyomon látható is, hogy a panasz igaz van. A gyerek-erkölcsök megkoptak szubancokéval együtt. A gyerekvirtus bárdolatlansággá, a gyerekfürgeség és játékos kedv neveltlenséggé fajult. A niben az egészséges gyermek energiája kitért, a csintalanság, ostalan csínytevésekké, vagy rongálássá, eldurvultsággá változott.

Igaz a szülők nagyrésze oda van. Az is igaz, hogy a megváltozott körülmények között az iskola nem teljesheti úgy nevelő és jellemkéző feladatait, mint az áldott jó pékeidőben, amit annyiszor sóvárgunk vissza. Az is igaz, hogy a gyermek, a subanc-gyerek bizonyos fokig az életben segítőtársaság, kenyérkereső munkássá vált, ami az önbizalmát nevelte és az önbizalomnak ez a fája helytelen kinövéseket, és hibás gyümölcsöket is termel. Termel bevett ablakokat magánházaknál s a kereskedők boltjainak drága üvegein egyaránt, emel az estét már jól tolhaladt órákban kóvza gyerekesapatokat, amik a becsöngéseken kívül a mindent mindenáron való megrongálás sportját üzik, ha lehet, apró lopásokkal keverve.

Mit csináljunk? Rántunk egyet a vállunkon s azt mondjuk: — hát a háború. Igen, hiszen mindnyájan úgy véljük, hogy a háború után, ha az erélyes intézkedésekhez lesz elegendő végrehajtó közeg is, meg fog változni ez. De addig is, mi lesz. Ez a

gyermekepidemia egyre tovább fajul. Hiszen ennél az apró bünnöző társadalomnál már a haretérről rokkantan vagy idegbetegen hazakerült szegény vitézeink kigunyolása is föl van véve a napirendbe. Nemcsak apró czinytevések történnek, nem apró gyümölcslopások, hanem apró rablók által elkövetett rablások is. Állatkinzóna válik a gyerek, ha a kocsi lohajtó bakjára kerül s ez az eldurvult szenvedélye éppen látható a szegényes ócska szekéren, mint a magyar királyi posta színeit viselő kocsin.

Tudott dolgok, Középiskolai értesítőkben is panaszkodnak igazgatótanárok az ifjúsági erkölcs elszármulása felől s ha ez a középiskoláknál így van, mi legyen akkor az utcán. A gyerek előtt tekintély, ha valaki megpróbálja rendre inteni, durva visszafeléesést és szidalmakat kap érte cserébe. Még a katonasághoz kerülteknél sincs ez mindig másként. Mindenki olvashatta egy ezredesnek a városa hatóságához írt levelét, ebben a levélben ezt a passzust: „a két év alatt elfajult ifjúság nálunk komoly, idősebb altisztek tanítása alatt használható elemmé válik.“ Még tehát a honvédelem is kárát érzi ennek az erkölcsi defektuazációnak.

Apró lacibetyárok a piacokon valósgos fiók Rózsa Sándor bandákká gyakorolták ki magukat. Már nem is lopás hanem támadásos rablás, amit az árusító ellen csinálnak. Ha utánuk szalad, készenlétben áll a másik banda, hogy az őrizetlen hagyott holmit megrohanja. Látott dolog ez, nem trefabeszéd.

Hja, háború van. De hát uram isten,

meddig tartson az így. Az erkölcsi romlásnak csak mélységei vannak, abban csak lefelé lehet eszni.

Mikor már a közönségtől kezdve a középiskolai igazgatótán át az ezredparancsnokságig megalapítják az ifjúságnak az erkölcsökben való fogozttos rongálódását, csak kellene eről is tenni valamint. Mert majd a haretérről hősi honvéd küzdelem után hazatérő apák nem ismernek rá a gyermekeikre.

Pénzügyi helyzetünk.

Mindenekelőtt megállapíthatjuk, hogy ellenségeinknek nem sikerült közzgazdasági konszolidációkat megrendíteni. Anglia kiéheztetési hadjárata, aminek sikerében annyira reménykedet, a központi hatalmak egyetlen lakosát sem kergett az éhhalálba.

De nem sikerült nekik iparunkat nyersanyagok elvonása által sem tönkre tenni. Ellenkezőleg: iparunk a viszonyokhoz alkalmazkodó fokozott produktívességre tanusit. A szükség nagyobb leleményességre, bámulatos találmányok kieszelésére kényszeritet. Kihasználung minden előállítási lehetőséget és vegyészaink oly anyagokat varázsoltak elő, melyek mint hadi pótananyagok mérhetetlen szolgálatot tesznek. Ha hiányzott valami anyagunk, rögtön találtunk helyette valami megfelelő pótlóanyagot.

A háborús közzgazdaság pénzügyi eredménye kedvező. Sőt sok vállalat anny jövedelmet ért el, hogy közpotránkozásra

Egy kiló cukor.

Jelenet a mai időkből.

Vevő: Kezit csokolom, bácsi
Kereskedő: Szervusz, Mi szépet hoztál?
Elküldött a feleségem, hogy vásároljak egy kiló cukrot, mert baracklekvart akar főzni. Nagyon helyes. Náad van az újraoltási bizonyítványod?

Bocánat, bácsi, otthon felejtettem.
Nagy baj. Ez kizárásí ok, hogy úgy mondjam, semmiségi panasz.

Boltos bácsi, olyan szegények vagyunk, hogy minden semmiség miatt panaszkodni muszáj. Most az agyszer legyen elnéző, többszor nem fordul elő.

Olyan bizalmat keltő pofád van és én megbocsátok. Nagyon kell a cukor?

Otthon azt mondták, hogy ne kerüljek anélkül vissza.

Rendben van. Segéd ur, az ötödik stólszin egy métermázsá smirglipapír, szállítsa le. Kérem, nekem cukor kell.

Várj sorodra, mit értesz a háborús kereskedelemhez? Üzleti elvünk, hogy cukrot egymagában nem adunk, valami csekélységet muszáj még vásárolnod.

De nekem semmi szükségem a smirglipapírra.

Fogd be a pofád! Hát nekem talin van? Segéd ur, gurítsa szekérra azt a maradékördő kocsikenőcsöt.

Ha szabad érdeklődnöm, jó az baracklekvárral?

Elhasználhatsz tetszés szerint. Megkened vele az ötödik kerekedet és más hasonlót.

— És drága?

— Csekélység, igazán szót sem érdemmel.

De üzleti elvünk, hogy cukrot egymagában nem adunk. Hát a tavalyi heringet szereted-e?

— Bácsi kérem, annak télen van a szezonja.

— A te buta eszed zzerint. Ez egy piszkos hagyomány, amit becsületes polgareMBER nem követ. Mi vagy te? Egy Károlyi gróf, aki külön partot alapít? Az egész hering m radék csekélység, százhusz kiló. El sem gondold, hány hering fér egy kilóba.

— Talán hagyjuk a heringet. Mindig úgy láttam, hogy a hordón alusznak a macskák.

— Milyen diszkretn tudod magadat kifejezni. Való tény, hogy az öreg kandur a tavasszal beleesett a heringbe, de bizonyisten megfürdettük utána.

— A heringet?

— Dehogy. A macskát.

— Akkor kérném már a cukrot.

— Azonnal, még csak egy kis formaságon kell átelnünk. Ha nem csalódom, nős vagy.

— Igen!

— Szép a feleséged?

— Gusztus dolga. Nekem például nem tetszik.

— Rendben van. El fogsz tőle válni.

— Az egy kicsit nehezen megy. Hátha ő nem egyezik bele?

— Ekkora szemtelenséget! Cukrot is, férjet is! — egy kicsit sok a boldogságból. Elküldük neki a kiló cukrot, egye meg, pukkadjon bele. Vedd úgy, mintha az utolsó kivánságát teljesítetted volna. Ez egy szép keresztényi cselekedet, megkapod érte jutalmadat.

— Az ötlet nem is olyan rossz.

— Na látod!

— Elképzelhetetlenül jó dolog lehet újra legénynek lenni.

— Legénynek? Arról szó sincs. E veszed az én feleségemet.

— Jaj.

— Csak ne jajgass. Az a rongyos kis hatvan esztendő, ami a vállait nyomja, se ide, se oda.

szolgáltatott okot. Jelentékeny iparágak egész sora tetemes haszonhoz jutott. Legkivált természetesen a hadicélok közvetlenül szolgáló iparágak. A hadsereg óriási szükséglete rendkívül nagyszámu megrendelést juttatott nekik. Szenvedtek ugyan munkáshiányban, meg kellett küzdeniök az anyagbeszerzés nehézségeivel és az anyagok árdragulásával. Ennek következtében az eladási árak tetemesen felszöktek ami a gőzgazdaság általános megterhelését jelentik.

A háborúra való tekintettel a földolog azonban az, hogy az ipari produkciónak egy napig sem kellett szünetelni. Ehhez a kedvező eredményhez nem csekély mértékben járult hozzá a milliárdok körforgalma, mely az óriási hadiköltségeket mindig ismét visszavezeti az iparhoz.

Mindazonáltal az anyagi hiány mégis éreztette hatását egyes iparágakkal.

A behozatali és kiviteli kereskedelem megszűnt. Megsínyli a háborút a közvetítő nagy-és kis kereskedelem is.

A közgazdaság tevékenységét erősen korlátozza a háborús rendeletek tömege, mely a nyersanyagokkal és kész termékekkel való rendelkezés szabadságát megszorítja vagy egészen felfüggeszti.

Ennek hatását persze nemcsak az ipar, hanem a kereskedelem is éri. Mindazonáltal a közgazdaság összevételjei jelentékenyek, csak a jövedelmek eltolódása következett be. Ezt kiegyenlíteni lesz a bekövetkezendő béke legfontosabb gazdasági és szociálpolitikai feladata.

A háborús viszonyok egyik jellegzetesége, hogy egyesek vállalkozási szelleme érvényre nem juthat. Ez pedig nehezen pótolható tényező. Háború után a legelső feladat tehát az lesz, hogy ezt a vállalkozási szellemet inkább támogassuk, mintsem meguehezítsük.

As élelmiszerekkel való ellátás válságai erélyes hatósági intézkedések következtében mind ritkábbakká fognak válni és a háborúval együtt el fognak mulni egészen.

Nem fognak azonban elmúlni a háborúért hozandó anyagai áldozatok, melyekre, még a béke hosszú évein át is elő kell készülvén lennünk. Még nem tudjuk, hogyan fogjuk a háború pénzügyi megterhelését

kiegyenlíthetni. Csak annyi bizonyos, hogy a jövőben jelentékenyen magasabb adókat kell fizetnünk; munkabírásunk azonban ezt a nagy megterhelést is el fogja viselni.

Nagy megnyugtatónkra szolgál az a biztós kilátás, hogy a harcból hazatérő katonáink mind elegendő, jól fizetett polgári munkát fognak kaphatni és remélhető, hogy a rokkantak is nekik megfelelő munkaalakomhoz fognak jutni.

Mindent egybevetve, láthatjuk, hogy közgazdaságunk helyzete — ha nem is old fel megsokszorozott gondoskodás alól — alapjában véve mégis anyira szilárd, hogy semmi okunk sincs megrendülésétől tartani.

A nagyobb terheket nagyobb munka kifejtésével fogjuk ellensúlyozni, hogy közgazdaságunkat minél magasabb polcra emelhessek.

Az új czimer és zászló.

A közös hadügyminiszterium rendelete.

A király ez év május 18-án, majd június 9-én tudvalevőleg szabályozta a közös intézményeknél és a közös hadseregben alkalmazandó zászlók és czimerek ügyét, de a zászlónak és czimernek a közös hadseregben való alkalmazását későbbi időre tették. A közös hadügyminiszterium most kiadott rendeletével meghatározta azt a módot is, ahogy az új czimert és zászlót a közös hadseregben alkalmazni kell.

A rendelet szerint a közös hadseregben általában csak a kis- és középczimer alkalmazandó. Az egymás mellett levő osztrák és magyar czimer, amelyet az uralkodóház csimerpajzsa köt össze. Az eddig használtos kétféjű sas helyett ezentúl ezt a czimert kell használni minden hivatalos kiadványon és hivatali pecséten. A közös hadsereg mindennemű épületén el kell helyezni ezt a czimert.

A czimer mellett a hadsereg szolgálati nyelvén az épület rendeltetése is megjelölendő. A magyar szent korona országában a közös hadsereg által használt, de nem a hadsereg tulajdonában lévő épületeken a fölírat az államnyelven is alkalmazható. A várakon kívül a hadügyminiszterium által megjelölendő helyörségek is

használhatnak zászlót. A zászlók olyanak lesznek, mint a hadsereg zászlói, de mindkét oldalon el kell helyezni az új kisczimert.

Ünnepi alkalmakkor az összes katonai épületek fellobogózatok, ilyenkor a hadsereg zászlójához hasonló lángnyelvekkel szegélyezett fehér zászló használandó mindkét oldalán a kisczimerrel. A hadtestparancsnokság dönt, vajjon mikor lehet a hadsereg épületeit fellobogózni.

Ő Felsege születése napja.

A megszokottnál tágasabb keretben ünnepele városunk Ő Felsege 86. születése napját.

Az egyes templomokban megtartott hálaadó istentiszteletek mellett, melyeken az összes hatóságok képviselői megjelentek, emelte az ünnep fényét az Andrássy téren felállított honvédszobor leleplezése, mely hivatalosan felszerítve az Ővegység és árvaik könyveit, kiknek hozzátartozói a háretereken lettek hősi halálukat.

A szobor leleplezése alkalmából Földes Gyula őrnagy, állomásparancsnok tartott lelkelt emelő szép beszédet, ismertette a szobor eredetét, felemlítette készítőjét és hazafias szavakkal hívta fel városunk közönségét a szobor alapra való adakozásra. Utána dr. Dániel Tibor báró főispán lépett az emelvényre s szép beszéd kíséretében melyből az igaz meggyőződés hangja volt minden szóból kicrezhető, buzdította társadalmunkat a nemes akció támogatására. Végül a távollévő polgármester helyett, annak helyettese Bodry Mihály városi tanácsnok igen szép szavak kíséretében vette át a szobrot a város tulajdonába.

Az ünnepélyt a Szózat eléneklése előzte meg és a Hymnusz hangjai mellett záródott, melyet az egész jelenlevő nagyszámu közönség kalaplevegve énekelte.

Délben egy órakor dr. Dániel Tibor báró főispán a városházán levő lakásán ünnepi ebédet adott, melyre a hatóságok fejei voltak hivatalosak. Jelen voltak: Zmejanovicz Gábor püspök, Grecsák Károly kuriai tanácselnök, Brodry Mihály polgármester-helyettes, Jovanovic Gyula őrnagy, Fölgyes Gyula őrnagy, Biehler János apátplébanos, Seemanyer Béla kir. táblai bíró, Seemanyer Károly dr. kir. közjegyző, Korossy György főszolgabíró. Kató Lajos adófőpénztárnok, Ringbauer Győző állomásfőnök, Zoffmann Sándor a munkapárt elnöke, Krause Ervin postafelügyelő, Zergényi Artur az osztr. magy. bank főnöke, Haag Aladár dr., Dajkovics István dr., Pongrácz Alajos főreáliskolai igazgató, Molnár József kir. tanfelügyelő, Elek Albert jószágigazgató és Navratil Jenő főispáni titkár.

A pecsenyéjél felállott a házigazda és az atabb leközölt beszédet mondotta Ő Felsegér:

*s fogytán vannak már a pénznek,
Uncle Samtól kölcsönt kérnek.*

*Sok baba közt: gyerek vész . . .
Wilson békíteni kész,
spanyol Alfonz, holland Vilma,
örülne, ha béke nyílna,
a pápa
békét kér sok imába,
piztatásnak nincsen vége,
s közbe elsikkad a béke.*

Kőró Pál.

Cinye mintye.

*Román szomszéd, ébredsz már,
buna dimináca,
nyisd fel szemed s lásd: hogy ugrál
az ántánt pojáca,
kelletti magát szörnyen,
nevet szája széle,
csalogat és csábítgat, hogy
perdülj táncra véle.*

-- De bácsi gondolja meg, egy kiló eukorért!

— Mit képzelsz te komisz közönség, mindent csak te élvezzél s nekem üzleti hasznom se legyen? Miért van akkor háború?

Közmondások.

*Ki miként vet: úgy arat . . .
Nem találisz oly szamarat.
ki ezt neked el is hinné,
tébolydába mentő vinné,
a paraszt
vet s életet kifakaszt,
s ha vetés a kalászt adja:
Haditermény learatja.*

*Lassacskán járj: tovább érsz . . .
Elmondom én, hogyha kérsz,
hogy hadai angoloknak,
mint a csigák, úgy mozognak,
nem lehet
látni lassúbb menetet,
s mégsem érnek ők továbbra,
mihént a rák: kúsznak hátra.*

*Olcso húsnak: leve hig . . .
Mészárosok kedve vig,
olcso hús ma régmúlt álom,
kereshetem: nem találom.
mert a hús*

*— ezért vagyok árva, bús —
oly drága, hogy veszed kincsen,
s ezenfelül leve sincsen.*

*Mint a kolbász: több a nap . . .
Osdí, avult elvalap,
nincsen kolbász, nincsen hurka,
se nagyocska, se pindurka,
monda csak,
amit erről mondanak,
bőségese van sok napunk,
de kolbászt, hej, sose kapunk.*

*Sok beszédnek: sok alja . . .
Asquith egyre szavalja,
győz az ántánt este. reggel,
győzi pénzzel és sereggel,
hej, pedig
csak a futást ismerik,*

Igen tisztelt Uraim!

Az isteni gondviselés különös kegyelme örökös a magyar nemzet felett.

Az isteni gondviselés különös kegyelmének megbecsülhetetlen ajándéka, hogy a mai nehéz időben egy soha nem látott világfelfordulás vérfertegében, — egy emberöltő súlyos megpróbáltatásaiban lelkileg megedzett, a történelem tanulságait megértő bölcs és meggondolt uralkodó viseli szent István apostoli királyunk szent koronáját!

A küzdő és szenvedő magyar nemzet minden fiának ereje megacézlosodik fenkölt királyunk végtelen szeretetének melegítő sugaratól s az uralkodó megingathatlan szilárdsága, — hogy a szent korona birodalmának területét koronázási esküjéhez hiven sértetlenül fogja utódjára átszármasztani, — áll őrt a nemzet létének integritása felett!

Az uralkodó atyai szívóssága, páratlan bölcsesége és megingathatlan szilárdsága buzdítja az ősi erényekben gazdag magyar nemzetet arra az erőfeszítésre, azon vitézi hőstetteknek sorozatára, amely erős karral, küzdő kitartással óvja meg a trónt és a magyar nemzetet a létező ellenséges tenger támadó hullámaival!

Amit ebben a háborúban a magyar nemzet véghez vitt, az örökké ragyogó világtörténelmi példaadása a király jogára alatt küzdő többi országok népeinek oly irányban, miként kell a hazát védeni, hogy kell a trónt oltalmazni.

A fejedelmi erényekben kiemelkedő dicső uralkodónk iránti szeretet, hála és hűség hatja át a magyar nemzet ama fiainak munkáját is kik távol a harctér véres eseményeitől becsületesen, kitartóan dolgoznak, alkotnak és küzdenek azért, hogy a magyar nemzet büszkesége, dicsőséges hadserege a küzdelem és győzelem minden eszközével el legyen látva!

A nemzet küzdő és dolgozó fiai egyaránt a mai napon, — amikor felséges Urunk és Királyunk immár 86. születésnapját ünnepli meg, — egy érzelmmel és egy imádsággal összeforva azért könyörögnek a magyarok Istenének mennyei trónusához: Tartsa meg és óvja meg a mi jószágos, bölcs öreg királyunkat és engedje meg azt, hogy magyar nemzetének ő hozza és ő adja glóriás homlokka a biztos, a győzedelmes békét!

URAIM!

Ő es, és apostoli kir. Felsége I. Ferenc József Magyarországi dicsőségesen uralkodó királyunk sokáig éljen!!!

A jelenlevők álva hallva ballgattak végig a főispán szavait, melyek határtalan lelkesedést keltettek mindenkiben. Az ebéd folyamán beszéltek még a következők: Dajkovic István dr. a főispán, a hazigazda Grecsak Károlyt, és a katonaság jelenlevő két képviselőjét Bodry Mihály az egyházak képviselőit. Grecsak Károly és Zmajnovics Gábor meleg és közvetlen szavakkal köszönték meg a reakciók mondott beszédeket. Az ünnepi társaság késő délutánig maradt még együtt.

*Kínálgatja széles hátát,
hív: kapaszkodj rája,
vigyázz, frátyle, óvakodjál,
mert hamis a mája,
ha megteszed, mire ugrat,
biztat, buzdít, sarkal,
veled aztán egyenesen
a poklokba nyargal.*

*Vigyázz, frátyle, mert az ántánt
rosszabb mint a drácul,
vele való mulatságod
még majd szörnyen drágul,
dús áldomást, bő pománát
kínálgat most néked,
és a végén majd kirántja
alólad a széked.*

*Igér földet, hegyet-völgyet,
olyat, ami másé,
igéri, más kemencéjén
sül számodra málé,
igéri, hogy rámás csizmát
kapsz lábadra nálunk,*

NAPIHIREK

A király a hadseregről. Budapestről jelentik: Frigyes főherceg, hadseregfőparancsnok táviratban üdvözölte a királyt születésnapja alkalmával a maga és a hadsereg nevében. A táviratra a következő válasz érkezett:

— Amilyen mélyen meghatottak azon szerencsekívánatok, amelyeket kemény küzdelemben álló szárazföldi és vízi haderőim nevében hozzám intézett, olyan örömteli módon üdvözlöm én is a bizalmat, amellyel ön és haderőink a hatalmas küzdelem eljövendő eseményei elé tekintenek. Meg nem hajolva, szilárdan állanak haderőink az ellenséggel szemben, amelynek rohamaik meg fognak törni csapataink állandó állhatosságán és bátorságán. A döntő eredményre való törekvéssel lépünk a háború harmadik esztendejébe. Bizunk a haderők erejében és kitartásában s Istenhez intézett fohásznunkban. Hálátelt szívvel üdvözlöm hűséges, hősi haderőimet.

Ferencz József.

A főhadiszálláson fényesen ünnepelték meg a királyt születésnapját. Délután lakoma volt, amelyen Vilmos császár is részt vett főhadsegédével és Falkenhayn vezérkari főnökkel. A második fogás után Frigyes főherceg pohárköszöntőt mondott.

— Jogso büszkeséggel gondolunk vissza — mondotta — az elmúlt küzdelmekre — és bizakodással tekintünk a jövőbe. Királyunk iránti végtelen szeretetünk vezessen minket mindaddig, amíg az ellenség támadásai végleg összeomlanak és a győzedelmes békét kiküzdhetjük. A lakoma után Vilmos császár a kastélyparkba ment, eerclet tartott és három órai időzés után elutazott.

Halálozások. Reinfeld Zsigmond temesvári kereskedelmi ügynök neje a Bécs melletti Badenben rövid szenvedés után meghalt.

Népfelkelők bevonulása. A f. é. augusztus hó 28-án Temesvárra bevonulni tartozó népfelkelők, bemutatás végett Temesvár-Gyár város, Gyárudvar-vendéglő helyi-égeiben reggel nyolc órakor a legpontosabban jelentkezni tartoznak.

Szülők figyelmébe. A Gerő-féle nyilvánossági joggal fölruházott tan- és nevelőintézetében Verseczen, a jövő 1916/1917. tanévre fölvetetnek tanulók, kik az elemi népiskolát látogatni óhajtják. A tanítást

*és ezentúl opincában
helyetted mi járunk.*

*Tudd meg, román, a gránicon
áll a magyar honvéd,
olyan rossz ez ellenségnek,
amilyen jó szomszéd,
kemény legény s a honára
féltékenyen strázsál,
inkább meghal, de Erdélyből
sohasem lesz Argyál.*

*Ne higgy, román, az ántántnak,
mert megbánod, sajna,
vágynak meleg gesztenyére,
ne légy neki majma,
ha ráhallgatsz: a jövőnek
bizony szinetátye,
vigyázz nagyon, nehogy megjárd,
cinye mintye, frátyle!*

Körö Pál.

folyó évi szeptember hó 1-én kezdődik meg.

Hangszereket a katonáknak! A Hadsegélyező Hivatal kéri az áldozatkész hazafiás magyar társadalmat, hogy legyen segítségére a harctéri hősöknek gondozó hangszerekkel való ellátásában. A különböző frontok katonáinknak egyre sürűbben megnyilatkozó szükséglete az, hogy a vésszes harcok pihenőin a zene hullámaiban mintegy lelki fürdőhöz jussanak, érzéseiket kifejezhessék és harci kedvüket irkozhassák. Szájharmonikák, hűsös harmónikák, okarinák, hegedűk, réz- és fafúvólók, klarinétok, tárogatók, citerák, grammofonok kellenének minél nagyobb számban. Aki csak teheti, küldjön egyet-mást a Hadsegélyező Hivatal átvételi különtményének (IV, Váci-utca 38), amely a hangszereket készséggel szállítja az összes frontokra.

Németország nem sorozza az idősebb népfelkelőket. A Wolff-ügynökség jelenti Berlinből: illetékes helyről közlik, hogy a népfelkelési kötelezettség meghosszabbításáról nincsen szó, ha csak a viszonyok gyökeresen meg nem változnak. Ellenkezőleg, a katonai kormányzat arra törekszik, hogy az idősebb évfolyamu népfelkelésre kötelezettek ismét visszatérjenek polgári hivatásukhoz.

A házasság idõtartama. A holtomiglan holtodiglan fogalma más a szentírásban és más a válóperi iratokban. A mirtuskoszoru, a poétikus esküvői hangulat s a boldog mézeshetek után elkövetkezett a próza, a harc az életért. Hogy ez a harc meddig vívódik békés, nyugodt eszközökkel, erre a kérdésre csak a válóperi statisztika tud számadatokkal felelni. A szászországi statisztikai hivatal szerint 1904-ben száz házasságból 52-nek csak az egyik házaspár halála vet véget. Az 52 házasság mindegyik husz évnél tovább tartott. 1913-ban már ez a percent 62.33 százalékra emelkedett. A bíróság szétbontott házasságok száma 1904-ben 7.45 százalék. 1913-ban 11.42 százalékot tett ki. A statisztika szerint a legtöbb válás a házasság első esztendejére esik. Az együttélés első esztendeje után már vagy megszokják egymást a házaspárok, vagy pedig bíróság szétválnak. A válóperes legkisebb százaléka az ötévnel tovább tartó házasságoknál mutatkozik.

Lengyelország végleg felszabadul az orosz járom alól. Bécsből jelentik: A központi hatalmak csapatai több mint egy év óta tartják megszállva a lengyel királyságot. Lengyelország minden emberi valószínűség szerint Oroszországra nézve végleg elvesztett. Ennek folytán a megszállott területek osztrák és magyar parancsnokságai intézkedtek, hogy Lengyelországi lakói ne orosz alattvalóknak, hanem a lengyel királyság alattvalóinak tekintessenek. A megszállott Lengyelország ezzel véglegesen felszabadult Oroszországtól.

Uj husjegyek Németországban. Német lapok szerint Németországban már legközelebb új husjegyeket adnak ki, amelyek szerint minden egyes személy hetenkint 300 gramm húst kap, amelybe belezártják a vadhúst és a szárnyast is. Ennél nagyobb mennyiségű húst hetenkint és személyenként senki sem kaphat Németországban.

Bolgar pénz szállítása. A bécsi főpénzverőben készült két-, egy- és félévás bolgar ezüstérmekeket hárommillió frank értékben kedden szállítottak el Szofiába. A pénzszállítmány Nisig a cs. és kir. hadügyminisztérium részéről kirendelt katonai fedezettel megy s ott a polgárok átveszik. A jövő hónapban a bécsi pénzverőből ujra szállítanak Bulgáriába pénzt.

A gyümölcsárak makszimálása. Miskolcra jelentik: Miskolc területén makszimálták a gyümölcs és a zöldségfélék árát. A rendelet a következő legmagasabb árakat állapítja meg. Nyári alma kilogramja a piacon 40 fillér, kereskedésben 50 fillér, nemes alma 60—80 fillér. Görögdinnye 40—50, sárga dinnye 60—80, ananász 120—140 fillér. Nyári körte 80, válogatott körte 60—100. Őszi barack 60—80, válogatott 80—120 fillér. Nyári szilva 30—40, őszi 40—60 fillér. Szőlő 140—180, csemege szőlő 180—220 fillér. A rendelet szigorú büntetéseket is helyez kilátásba megszegés esetére, Hasonló intézkedésre Verseczen is szükség volna.

Beteg újságírók üdülőháza. A VHOSz. az alábbi körlevelet intézte az ország törvényhatóságaihoz. Körlevelében ezeket mondja a Szövetség:

A vidéki újságírók szervezete, a Vidéki Hírlapírók Országos Szövetsége, amikor maga is részt vesz az oroszultá kárpáti falvak új építésében aggódó lélekkel és elszomorodott szívvel gondol arra, hogy abból a majdnem kétszáz újságíróból, akik most a harctereken küzdenek, hány fog csonkán, bénán, földült idegizzal beteg, megrokkanna visszatérni. A vidéki újságíró élete akkor sem valami fényes, ha az újságíró testi és szellemi erejének teljesen birtokában van. Hát még ha beteg? Miből él, hogyan vergődik az életen át, aki a világdulásból diadallal bár, de megrokkanna visszatér? A mi pályánk békében is izgalommal teli fáradságos és idegölő pályája. Azok számára, akik kidőlnek a sorainkból, vagy akiknek hosszabb-rövidebb pihenésre van szükségük, hogy munkájukat folytathassák, — nem tudunk eddig otthont, pihenőhelyet adni. Hogy segítsünk beteg és megrokkant pályatársainkon, a VHOSz. elhatározta, hogy megépíti a Sajtószállást, a

beteg újságírók pihenő és üdülő házat. A Sajtószállás a Kárpátok egyik oroszultá helyén, Bartfán épül föl, mint a mely leginkább birtokában van azoknak a gyógytényezőknél, melyre a nemes hivatású intézménynek szüksége van. Az üdülő- és pihenőtelep létesítéséhez szükséges összeg egy részét maguk az újságírók adták össze, noha nekik nagyon kevés jutott a földi jóból és noha nekik alig vannak fölösleges fillérek. A nemes célú intézmény létesítéséhez és főtartásához szükséges további összegért bizalommal fordulunk a magyar törvényhatóságokhoz, amelyek közvetlen tanu annak, hogy az újságírói toll milyen buzgón küzd mindig, ha kulturális érdekek, vagy jótékony célok hadba szelítik. Nem kérünk sokat, nehogy szerénytelennek tartsanak bennünket. Csak egy tégelt kérünk a Sajtószállás-hoz. Egyszáz koronányi adománnyal, a tekintetes Törvényhatóság építési fundamentumának egy tégeljét veti meg és a Sajtószállás bejártánál márványtábla hirdeti a mi marvánnyal marandóbb halánkat és a törvényhatóságnak a sajtó iránt tanúsított nemes áldozatkészségét.

14600 H. M. eln. 18—1916. sz.

Bevonulási hirdetmény.

A népfőlkelésre kötelezettségek az 1886 évi XX. illetőleg 1915 évi II. t. c. alapján történt behívás folytán.

az 1885 és 1897. évben született, továbbá a népfőlkelésről vagy a hadiszolgáltatásról szóló törvény alapján kirendelt (igénybevett) de ezen szolgálatból időközben elbocsátott és az 1865-1897. évi születésű magyar állampolgárok (munkások, kocsisok, hajósok, stb.), ha a megtartott népfőlkelési bemutatón, szemlén népfőlkelési felülvizsgálaton, pótszemlén vagy utószemlén népfőlkelési fegyveres szolgálatra alkalmasnak találtattak.

1916. évi augusztus 28-án

(legkésőbb délelőtt 11 óráig) — a mennyiben névszerint felmentve nincsenek — a népfőlkelési igazolványi lapon feltüntetett m. kir. honvéd kiegészítő illetőleg cs. és kir. kiegészítési kerületi parancsnokság székhelyére népfőlkelési tényleges szolgálatra bevonulni tartoznak.

Mindazok, akik önkéntes belépés folytán a honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe (akár mint egyévi önkéntesek is) fent megjelölt napig beoroztattak, tekintet nélkül arra, hogy mely születési évfolyamba tartoznak, tényleges szolgálatra szintén 1916. évi augusztus 28-án kötelesek bevonulni.

A bevonulók bevonulásuk alkalmával lehetőleg erős lábbelit, evészközt, tisztító eszközt, hozzanak magukkal. A bevonulás napján elfogyasztott lélelemért 1 korona térítési összeg jár.

A lábbeli, amennyiben a katonai szolgálatban használhatóknak minősítettnek, értékük szerint meg fog téríteni.

A bevonulás alkalmával a népfőlkelési igazolványi lap birtokosa a vasutakon harmadik (gőzhajón második) osztályon ingyen utazik; ez a népfőlkelési igazolványi lap azonban a vasúti, gőzhajó-állomáson jóval a vonat vagy hajó elindulása előtt az állomás jegypénztáránál lebélyegzendő.

Azon behívott népfőlkelésre kötelezett, aki a kitézött határidőre és helyre be nem vonul, karhatalommal vezetettik elős a katonai behívás iránt tanúsított engedetlenség megbüntetéséről szóló 1890. évi XXI. t. c. 4. §-a értelmében két évig terjedhető börtönnel büntetetik.

A m. kir. honvédségbe vagy a cs. és kir. közös hadseregbe önként belépni óhajó népfőlkelésre kötelezett a törvényes korlátok között a csapatotestét maga választhatja, a tényleges szolgálatra történt bevonulása után azonban csak azon csapatotesthez kérheti felvételét, a hová mint népfőlkelésre kötelezett beosztását nyerte.

Mindazok a népfőlkelésre kötelezettek, kiknek népfőlkelési igazolványi lapjuk szerint Maramarosszigetre, Beszterce-re, illetőleg a honvédséghez beosztott azon népfőlkelésre kötelezettek, kiknek az o. i. e. A) honvéd kiegészítő parancsnoksághoz kellene bevonulniok, figyelmeztetnek, hogy nem Maramarosszigetre, hanem Szatmárnémetibe és nem Beszterce-re, hanem Zilahra, illetőleg nem Osijekre, hanem Pozsgára kell bevonulniok.

Kelt 1916. évi augusztus havában.

Özv. Kirchner-féle műintézet

(Cégtulajdonos: **Kirchner Ernő**)

ajánlja magát minden e szakmába vágó munkák
elkészítésére.